ئاژانسی موتەبع سەرجەم بڕیارەکانی دانشتنی ئەمڕۆی ئەنجومەنی وەزیران بڵاودەکاتەوە

ئەمڕۆ سەشەممە، ئەنجومەنی وەزیران بنەماکانی هاوکاری وزەی لە عێراق لە نێوان وەزارەتی کارەبا و کۆمپانیای سیمەنس ئینەرجی ئەمانی پەسەند کرد، هاوکات لەدانیشتنەکەدا ڕێزامەندی درا لەسەر بڕدوامبوونی پاڕێشتی بە جێبەجێکردنی وەستگەکانی کارەبای وبەرهێنان.

نوسینگەی ڕاگەیاندنی سەرکی ئەنجومەنی وەزیران لە ڕاگەیندراوەکدا باویکردەوە " ئەمڕۆ سەشەممە ئەنجومەنی وەزیران ٣٤ەمین دانیشتنی ئاسایی خۆی بە سەرکایەتی سەرکی ئەنجومەنی وەزیران محەمەد شیاع سودانی بەڕێوەبرد ،لە میانی دانیشتنەکەدا بارودۆخی گشتی وڵات تاوتوێ کرا، بابەتەکانی بەرنامەی کار تاوتوێ کران، بڕیاری پێویست درا".

لە ڕاگەیندراوەکەدا ئاماژە بەوەشکراوە، "سەبارەت بە پابەندبوونە دارایەکانی نێوان حکومەتی فیدراڵی و حکومەتی هەرێمی کوردستان، ئەنجومەن پێداچوونەوەی بە ڕاپرتی لیژنەی وەزاری پێوەندیدار بە پرسی پابەندییە دارایەکانی نێوان حکومەتی فیدراڵی و حکومەتی هەرێمی کوردستان کرد، هەروەها

پێزامەندی لەسەر خەرجکردنی مووچەی هەرەم لە لایەن وەزارەتی دارایییەوە بە مانگی حوزەیرانی 2025، بەمەرجێک حکومەتی هەرەم بڕی (120) ملیار دینار وەک قیست بە داهاتی نانەوتی بدات، بڕیاری دڵقی بڕیارنامەی ئەنجومەنی زیران (636 ساڵی 2025) ئەنجومەن لیژنە هاوبەشکانی ڕاسپارد بە بەردەوامبوون لە کارکانیان، هەروەها ئاماستەی پێکهێنانی تیمێکی یاسایی کرد کە بریتی بێت لە ڕاوێژکاری یاسایی سەرۆکی حکومەت، سەرۆکی بەشە یاساییەکان لە ئەمانەی گشتی ئەنجومەنی وەزیران، وەزارەتی دارایی، و دەستەی چاودێری دارایی فیدراڵی، بە هەماهەنگی لەگەڵ نوێنەرانی حکومەتی هەرەمی کوردستان چارەسەرکردنی ناکۆکییە یاساییەکانی پەیوەست بە داهاتە غەیرە نەوتییەکان، بڕیاری یاسا".

ئاماژەی بۆشکرد، "ئەنجومەنەکە گفتوگۆی لەسەر دەرەنجامەکانی لیژنە هاوبەشەکانی وەزارەتی نەوتی فیدراڵی و وەزارەتی سامانە سروشتییەکانی لە هەرەمی کوردستان کرد، هەروەها جەختی لەسەر خەراکردنی گۆیاندنی دەستبەجێی نەوتی بەرهەم هێنراو لە کێڵگەکانی ناو هەرەم بە ڕێکخراوی بەبازاڕکردنی نەوتی دەوڵەتی (سۆمۆ) بە هێناردەکردن لە ڕێگەی بەندەری جەیهانەوە، لە ڕێگەی بڕی عێراق-تورکیا، بڕیاری یاسای بودجەی فیدراڵی هەموارکراوی هەرەمی کوردستان".

لە درێژەی ڕاگەیەندراوەکە هاتووە، "لێبواری چاودێریکردنی پڕۆژەکانی کارەبادا، وەزیری کارەبا پشکنینی لەسەر واقیعی بەرهەمهێنان و بڕەوپێشچوونی جێبەجێکردن و کارپێکردنی پڕۆژەکانی بەرهەمهێنان، دوای ئەوەی بە فیعلی گەیشتە بەرهەمهێنانی (28) هەزار مێگاوات، لەگەڵ زیادبوونی خواستی ناوخۆیی، کە جیاوازی دەردەکەوێت لەگەڵ بەرهەمهێنانی ساڵی 2022، کە گەیشتە (19) هەزار مێگاوات. هەروەها ئەنجومەن پەداچوونەوەی بە پڕۆژەکانی بەرهەمهێنانی لەو تەواو بوون و جێبەجێکردن، بە توانای (١٥) هەزار مێگاوات (وزەی خۆر، وەستگەی کارەبای گەرمی، و وەستگەی خولی تێکەڵاو)، جگە لە قەناغی یەکەمی فراوانکردن لە دروستکردنی وەستگەی وەبەرهێنان بە توانای (١٠) هەزار مێگاوات، و گرێبەست لەگەڵ کۆمپانیای سیمێنس بە توانای (١٥) هەزار مێگاوات و کۆمپانیای جی ئەی بە توانای (٢٤) هەزار مێگاوات."

لە ڕاگەیەندراوەکەدا جەخت لەوە کراوەتەوە کە "ئەنجومەنی وەزیران باسی لە کارکردن بڕیاری 'کارکردنی ئابووری' کردووە، کە بریتییە لە کارکردن لە چوارچێوەی باشترین بژاردەکاندا، بارهێنگر، پەداچوونەوە بە مەدێلی ئابووری بە وەستگەکانی وەبەرهێنان، و ئەولەویەتدان بەو ڕێگایەی کە زەرترین گۆڕانەوەی وزە بەدەستبهێنێت لە کاتی کارکردندا و کەمترین تێچوون".

لە ڕاگەیەندراوەکەدا ئاماژە بەوە کراوە، "ئەنجوومەنی وەزیران بنەماکانی هاوکاری وزەی لە عێراق لە نێوان وەزارەتی کارەبا و کۆمپانیای سیمێنس ئینەرجی ئێمانی پەسەند کرد، و بەردەوام بوو لە

جێبەجێکردنیان. وەزارەتەکانی پلاندانان و دارایی ئەم بنەمایانەی هاوکاریکردن دەگرنەبەر و بڕی ساڵانەی خەیان لە خشتەی بودجەی فیدراڵی ساڵی ٢٠٢٥ی عێراقدا دەخەنە نێو خشتەی بودجەی فیدراڵی ٢٠٢٥، هەروەها دەستەات دەداتە وەزیری کارەبا بە دەستەاتە پێویستەکانەوە بۆ ئەوەی بەردەوام بێت لە جێبەجێکردن وەک ئیستسنایەک لە ئەنمایەکانی جێبەجێکردن ، گرێبەستە حکومییەکان.

ھەروەها ئەنجومەنەکە ئەزامەندی دەربڕی لەسەر بەردەوامبوونی پاڵپشتی بۆ جێبەجێکردنی وەستگەکانی کارەبای وەبەرهێنان، و ئەم پڕۆژانەی خوارەوەی وەبەرهێنان لە بەیارنامەی ژمارە (245ی ساڵی 2019)ی کابینەی حکومەت بەخشی، ئەوانەکردنەکە لێژنەر بەرپرسیارێتی وەبەرهێنەری جێبەجێکاردا دەبێت، و تەرخانکردنی دارایی پێویست بۆ کەینی وزە دەستەبەر دەکرێت کاتێک وەستگەکان دەچنە قۆناغی کارکردنی بازرگانییەوە.

یەکەم: پڕۆژەی وەستگەی کارەبای وەبەرهێنانی غازی تەکەناوی فاو، بە توانای (3000) مێگاوات.

دووەم: پڕۆژەی وەستگەی کارەبای غازی کەرکوک، بە توانای (1500) مێگاوات.

سێیەم: پڕۆژەی وەستگەی کارەبای گەرمی نەجەف، بە توانای (1500) مێگاوات.

چوارەم: پڕۆژەی وەستگەی کارەبای غازی تەکەناوی بەغدا/ ئەبوغرەب، بە توانای (3000) مێگاوات.

پێنجەم: پڕۆژەی (وەستگەی کارەبای گەرمی یوسفیە)، بە توانای (1800) مێگاوات.

لە درێژەی راگەیندراوەکەدا هاتووە، "لەبواری وزەدا، ئەنجومەن پەسندی کرد کە وەزارەتی نەوت/کەمپانیای پاڵاوگەی ناوەاست لە بەگەکانی ئەنمایەکان بە ئاسانکاری جێبەجێکردنی بودجەی کەین لە وەزارەتی پیشەسازی و کانزاکان سەبارەت بە پرەسەسکردنی داواکاریەکانی نایترۆجینی شل".

لە ئاگەیندراوەکەدا جەخت لەوە کراوەتەوە "لە بواری پاڵپشتیکردنی گروپە پەراوێزخراوەکان، ئەنجومەن ئەزامەندی دەربڕی لەسەر گواستنەوەی خاوەندارێتی ئەو زەویانەی کە (300) خانووی کەم تەچووی لەسەر دروستکراون لە ناحیەکانی سەماوە، رومەیسە، و خزەر، جگە لە (70) خانوو لە قەزای سلمان و ناحیەی بوسیە لە پارێزگای موسەنا، جێبەجێ کراون بۆپەی تەرخانکردنی ئەو زەویانە ،ستراتیژی کەمکردنەوەی هەژاری، بەجۆرێک کە لە بەیارەکەی ئەنجومەنی وەزیراندا جێگیر بکرێن سەبارەت

بە خێکی قەزای بوسایە هەروەها ئینجومەنەکە پەسندی هەموارکردنەوەی بڕیارنامەی ژمارە 227ی ساڵی 2025ی خۆی سەبارەت بە کەمکردنەگەی نیشتەجێبوونی ئەزیدییەکان لە شنگال کرد، درێژکردنەوەی ئەو مەرجانەی لە بڕیارنامەی پێشوودا هاتووە.

ئینجومەن ئاماژەی بەوەشکردووە، "بەهۆی پاپشتیکردنی پێکهاتەکان و فەوجەکانی بەرەوبەرایەتی پۆلیسی پاراستنی وڵات، ئینجومەن ڕەزامەندی دەربڕی لەسەر دابینکردنی تێچووی دیاریکراو لەلایەن کەمپانیا نەوتییەکانی سەر بە وەزارەتی نەوت، وەک ئیستسنایەک لە بڕیارنامەی ژمارە 24600ی ئینجومەنی وەزیران ژمارە 24600ی ساڵی 2024. وەزارەتی ناوخۆ گرێبەست لەگەڵ دەستەاتی پیشەسازیی سەربازی دەکات بۆ کڕینی کامێرای گەرمی و ئیستسراکسکانیان کۆنترۆڵی تەواوەتی و هووماکردنی دامەزراوە نەوتییەکان لە پارێزگاکانی نینەوا، کەرکوک، سەلاحەدین، ئەنبار، زیقار، و میسان."

لە ڕاگەیەندراوەکەدا ئاماژە بەوەشکراوە، "لە چوارچێوەی بەدواداچوونەکانی ئینجومەن بۆ هەڵکارەکانی بڕگری شارستانی و بڕیارە پێوەندیدارەکانی ئینجومەنی وەزیران، سەرکۆمیسیۆنی هەڵمەتی وەزارەتی دارایی کرد بە دابینکردنی بودجە بۆ وەزارەتی ناوخۆ بۆ دامەزراندنی (100) مەفرەزەی بڕگری شارستانی لە بەغدا و پارێزگاکان، هەروەها بۆ بەرزکردنەوەی کۆنترۆڵی سنووری عێراق و سوریا ، ئینجوومەنی وەزیران هەشنووسی یاسای هەموارکردنەوەی دووەمی یاسای سامەڵا پایتەختی شارستانیەتی ئیسلامی ژمارە 5ی ساڵی 2018ی پەسند کرد و بە پشتبەستن بە دەستوور هەوانەی ئینجوومەنی نوێنەرانی کرد.

ئینجومەنەکە بڕدەوام بوو، بەپێی ڕاگەیەندراوەکە، "جێبەجێکردنی پڕۆژەکانی ژێرخانی و تەواوکردنی ئەم بڕیارانەی خوارەوە سەبارەت بە پڕۆژە وەستاوەکان دراون:

1. زیادکردنی بڕی یەدەگ و کەی تێچووی پڕۆژەی (نەژێنکردنەوە و پڕڕپەدانی دەروازەی وەرکە لە پارێزگای موسەنا).

2. زیادکردنی کەی تێچووی پڕۆژەی (کاری خزمەتگوزاری و ئەندازیاری بۆ گەڕەکەکانی تەنیشت دیزاینی بنەڕەتی لە پارێزگای نینەوا).

3. زیادکردنی بڕی یەدەگ و کەی تێچووی پڕۆژەی (ئاوی گەرەکی قادسیەیە لە تکریت پارێزگاری سەلاحەدین).

4. زیادکردنی بڕی یەدەگ و کەی تەچووی پڕۆژەی (دامەزراندنی تاقیگەی کشتوکاڵی شانە هووکییەکان لە گەڕەکی فورقان لە پارێزگای نەینەوا) لە چوارچێوەی پڕۆژەی دروستکردن و فراوانکردنی بینای کشتوکاڵی لە قەزاکانی موسڵ.

5. زیادکردنی بڕی یەدەگ و کەی تەچووی پڕۆژەی (کەمکردنەوەی نیشتەجێبوون لە پارێزگای واست/زورباتیە).

6. زیادکردنی تەچووی پڕۆژەی (ئامێرکردن و دانانی نۆ پەمپ لە شوێنی جیاواز لە پارێزگای نەجەف).